

**MOVIMENT
PER A PROMOURE OPORTUNITATS DE VIDA INDEPENDENT
DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT I DE LES PERSONES
AMB TRASTORN MENTAL
A LA COMARCA DEL GARRAF**

LA CONSULTA

ELS RESULTATS DELS GRUPS FOCALS

18 d'abril 2022

Presentació	3
1. Origen i context.	3
2. Què són els grups focals.	3
3. Justificació.	4
4. Objectius de la consulta.	4
5. Població destinatària.	5
6. Agents de difusió.	7
7. Grups focals realitzats.	8
I PART: L'opinió de les persones amb discapacitat i de les persones amb trastorn mental	9
1. Criteris de participació.	11
2. Dades de les persones participants.	11
3. Les preguntes formulades.	13
4. Les opinions expressades.	13
II PART: L'opinió de familiars.	21
1. Criteris de participació.	23
2. Dades de les persones participants.	23
3. Les preguntes formulades.	25
4. Les opinions expressades.	26
5. Proposta.	36
III PART: Altres resultats de la consulta	37
1. Dels grups focals adreçats a persones amb discapacitat i persones amb trastorn mental.	39
2. Dels grups adreçats a familiars.	41
ANNEXES:	43
1. Carta adreçada a familiars de persones amb discapacitat i de persones amb trastorn mental.	45
2. Carta adreçada a persones amb discapacitat i a persones amb trastorn mental.	49

PRESENTACIÓ

1. ORIGEN I CONTEXT

El passat 29 de novembre es va posar en marxa un nou Moviment ciutadà que té per objectiu promoure a la Comarca del Garraf oportunitats que permetin a les persones amb discapacitat i a les persones amb trastorn mental¹ que ho desitgin fer realitat projectes de vida independent en la comunitat, amb els suports que puguin necessitar, i fora d'un entorn residencial.

Aquest Moviment busca fer realitat el que diu la Convenció Internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat que va ser aprovada al desembre del 2006 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, i que és de compliment obligat des del maig de 2008 per a l'Estat Espanyol que la va ratificar.

L'article 19 de la Convenció defineix el dret de les persones amb discapacitat a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat. I aquest dret el tenen totes les persones amb discapacitat, amb independència del tipus de discapacitat i del seu grau d'afectació.

Però la realitat és que estem molt lluny de fer-ho realitat. És per això que l'objectiu d'aquest Moviment és definir propostes d'accions, mesures a realitzar i de serveis a posar en marxa a la nostra Comarca del Garraf que permetin fer efectiu aquest dret.

Perquè aquestes propostes siguin útils es va decidir fer una consulta oberta a persones de dins i fora del Moviment per saber què pensen les famílies, i què pensen les mateixes persones amb discapacitat o amb un trastorn mental.

Per aquesta consulta es va triar la tècnica de "grups focals".

2. QUÈ SÓN ELS GRUPS FOCALS

El grup focal (*focus group* en anglès)², en el context de les ciències socials, és una [tècnica qualitativa](#) d'estudi de les opinions i les actituds d'un grup social específic envers un assumpte social.

En el nostre cas, es tracta de conèixer l'opinió d'una banda de persones amb discapacitat i de persones amb trastorn mental i, d'altra banda, de familiars sobre la realització de projectes de vida independent.

---

¹ Som conscients que la Malaltia mental és una tipologia de discapacitat, però el cert és que moltes persones amb trastorn mental no se senten còmodes sota el paraigua de la discapacitat. Amb l'ànim que cap persona s'autoexclouï de participar en aquest procés de reivindicació del dret, al nostre Moviment hem decidit fer sempre un esment específic d'aquest col·lectiu.

² No confondre amb "grup de discussió".

3. JUSTIFICACIÓ

Són varis els motius que justifiquen la realització de grups focals, entre ells:

- “**Res per a nosaltres, o sobre nosaltres, sense nosaltres**”. Aquest és el lema internacional del moviment de persones amb discapacitat. Si parlem de projectes de vida independent seria contradictori no preguntar a les persones protagonistes què volen i com ho volen.
- Tal i com estableix el Comitè Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat a l'Observació General núm. 7 (2018) en relació al dret a la participació de les persones amb discapacitat, a través de les organitzacions que les representen, en l'aplicació i el seguiment de la Convenció, des del nostre Moviment hem volgut la seva participació personal i directa, a nivell consultiu i posteriorment a nivell representatiu, per tal que els seus interessos, expectatives i necessitats quedin expressades en primera persona.
- El sol fet de fer grups focals sobre la realització de projectes de vida independent porta a reflexionar sobre el que es vol i el que es tem o inquieta, anticipant diversos escenaris de futur i motivant tant la pròpia introspecció com l'intercanvi de mirades, opinions i estratègies entre les persones participants a cada grup.

El sol fet de preguntar mou a reflexionar, a escoltar als altres i a escoltar-se a sí mateix o mateixa. De fet, és un punt de partida d'una reflexió que va més enllà de la participació o no en aquests grups.

- Volem evitar fer propostes que comportin la posta en marxa de recursos i/o serveis i que després no hi hagi persones disposades a utilitzar-los, sigui perquè les mateixes persones amb discapacitat no volen, i/o perquè les seves famílies no ho faciliten.

D'aquí la importància d'explorar prèviament no solament els desitjos i expectatives d'uns i altres, sinó també les pors o inquietuds i els requisits que voldrien s'acomplissin per donar el pas.

Certament la recollida prèvia d'expectatives i desitjos d'un costat, i de pors o inquietuds i de requeriments per un altre, no és cap garantia del que passi després, però pot ser molt útil a l'hora de definir una estratègia realista d'accions, recursos i serveis a proposar en el curt, mitjà i llarg termini.

4. OBJECTIUS DE LA CONSULTA

- Fer un aproximació a l'opinió, desitjos i inquietuds expressades per les persones amb discapacitat i les persones amb trastorn mental participants en aquests grups focals.
- Tenir una aproximació sobre l'opinió, desitjos i temors expressats per les famílies de persones amb discapacitat, tot identificant quins serien els seus requisits per facilitar i/o incentivar que els seus fills i filles amb discapacitat (o altres familiars dels quals tinguin cura) puguin definir i portar a terme projectes de vida independent.

- Obtenir informació útil que ajudi a establir prioritats a l'hora de definir les propostes sobre accions i mesures a realitzar i de serveis a posar en marxa que des del nostre Moviment presentarem als governs i oposició d'ajuntaments i Consell Comarcal del Garraf, i als partits polítics de cada municipi.
- Promoure reflexions i consciència de dret a una vida independent tant per part de les persones amb discapacitat i les persones amb trastorn mental, com de les famílies.

5. POBLACIÓ DESTINATÀRIA

Els grups focals s'han adreçat a dos perfils clarament diferents:

- Grups focals de persones amb discapacitat (física, intel·lectual, visual, auditiva) o amb trastorn mental.
- Grups focals de familiars.

S'ha fet una consulta oberta a persones de tots dos perfils, tant si estan vinculades al nostre Moviment, com si no ho estan però sí volen expressar la seva opinió i compartir-la entre iguals.

Tots dos tipus de perfil no tenien perquè estar vinculats. És a dir, han pogut participar persones amb discapacitat o amb trastorn mental i no les seves famílies; i participar familiars de persones amb discapacitat o amb trastorn mental que no s'han apuntat a cap grup focal.

Requisits de participació a cada grup:

a) Comuns a tots dos grups:

- La participació és voluntària.

b) Persones amb discapacitat i persones amb trastorn mental:

- Tenir acreditada una discapacitat igual o superior a 33%.

O bé tenir un trastorn mental diagnosticat, en situació estable i amb seguiment de serveis especialistes públics o privats, tinguin o no una reconeguda una discapacitat.

- Residir en algun dels sis municipis de la comarca. No és requisit que hi estiguin empadronats o empadronades, però sí que hi visquin.
- Ser majors d'edat (18 anys o més).
- Estar disposat o disposada a facilitar la següent informació (de manera directa, o a través de tercers: familiars, autoritzant un servei a proporcionar-la, ...):
  - Noms i cognoms
  - Edat i gènere.

- Municipi de residència.
- Tipus de discapacitat, si en tens.
- Presència de trastorn mental quan sigui el cas.
- Com has tingut coneixement que es farien aquests grups focals?.
- Amb qui vius:
  - o Amb la família
  - o En una residència o pis d'entitat.
  - o Comparteixo pis particular amb la meva parella.
  - o Comparteixo pis particular amb altres persones.
  - o Visc sol o sola en un pis.
  - o Visc en una pensió.
  - o Visc en un altre lloc.

c) Familiars de persones amb discapacitat o de persones amb trastorn mental:

- Tenir fills o filles amb un 33% o més de grau reconegut de discapacitat o bé un trastorn mental diagnosticat i en seguiment, i 18 o més anys d'edat. També poden tenir una altra relació de parentiu, sempre i quan siguin una figura familiar de referència.
- Els seus fills o filles amb discapacitat o amb un trastorn mental han de residir en algun dels sis municipis de la comarca. No és requisit que hi estiguin empadronats o empadronades, però sí que hi visquin.
- Estar disposat o disposada a facilitar la següent informació respecte del seu fill o filla amb discapacitat:
  - El seu fill o filla s'ha apuntat per participar en algun dels grups focals que hem organitzat?.
  - Edat i gènere.
  - Tipus de discapacitat quan sigui el cas.
  - Presència de trastorn mental quan sigui el cas.
  - Amb qui viu ara el seu fill o filla?:
    - o Amb familiars.
    - o En una residència o pis d'entitat.
    - o Comparteix pis particular amb la seva parella.
    - o Comparteix pis particular amb altres persones.
    - o Sol/a en un pis.
    - o Pensió.
    - o Altres. Especificar.

6. AGENTS DE DIFUSIÓ

Per tal de divulgar la realització d'aquesta consulta vam comptar amb la col·laboració de:

- **Institut Municipal d'Educació i Treball (IMET) de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú:**
  - Van fer arribar les cartes divulgatives a les persones participants al Programa TIMOL, Programa MATÍ, IFE i Trànsit, i a llurs famílies³.
  - Van cedir l'espai per realitzar les sessions adreçades a familiars dels dies 14 de febrer i 9 de març. I van gestionar la cessió d'espai del Centre Cívic La Geltrú per a la realització de les dues sessions adreçades a persones amb discapacitat o amb trastorn mental que van tenir lloc el 5 de març.
  - Van cedir les persones professionals que assumirien el paper de "facilitadores" en els grups focals adreçats a persones amb discapacitat i/o amb trastorn mental.

- **Fundació Ave Maria de Sitges:**
  - Van fer arribar les cartes divulgatives a les persones amb discapacitat ateses als serveis no residencials de l'entitat i a llurs famílies.
  - Van cedir l'espai de l'Institut de Robòtica per a la Dependència per realitzar les sessions adreçades a familiars dels dies 1 i 14 de març; i per la sessió adreçada a persones amb discapacitat o amb trastorn mental del 12 de març.

- **Drets Civils de l'Ajuntament de Sitges:**
  - Informant de les sessions a persones amb discapacitat o llurs famílies que havien manifestat interès o demanat assessorament en relació a realitzar projectes de vida independent.

I, per suposat, va funcionar també el boca – orella.

Es va demanar també la col·laboració del TEGAR, però es va declinar fer divulgació de les cartes informatives sobre la realització d'aquesta consulta per raons d'acompliment de la Llei Orgànica de Protecció de Dades.

---

³ Programa TIMOL (àmbit comarcal): d'inserció laboral de les persones amb discapacitat intel·lectual al mercat ordinari de Treball.

Programa MATÍ (àmbit comarcal): d'inserció de persones en tractament de Salut Mental al mercat ordinari de treball.

Itinerari Formatiu Específic (IFE).

Projecte Trànsit (àmbit comarcal): Dispositiu formatiu que desenvolupa accions de capacitació laboral per a persones amb discapacitat intel·lectual, que ha finalitzat la seva formació obligatòria en l'escola inclusiva i que encara no estan preparats per entrar en un recurs d'inserció laboral.

7. GRUPS FOCALS REALITZATS

Perfil persones destinatàries	Número de grups focals realitzats	Número de persones participants
Persones amb discapacitat i persones amb trastorn mental	3	24
Familiars	4	37

Cada grup focal va ser conduït per la mateixa persona amb experiència professional en aquest tipus de consulta. I en aquells grups adreçats a persones amb discapacitat o amb trastorn mental va participar també una professional del Programa TIMOL de l'IMET, que va assumir funcions de persona "facilitadora", per tal de garantir la comprensió de les preguntes formulades i dels debats que van generar.

Pel que fa als tres grups adreçats a persones amb discapacitat i persones amb trastorn mental es va elaborar un vídeo introductori i un power point amb l'objectiu de facilitar la comprensió sobre el tema a tractar i sobre el que s'anava a fer.

I PART

L'OPINIÓ DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT I DE LES PERSONES AMB TRASTORN MENTAL

1. CRITERIS DE PARTICIPACIÓ

- Persones amb discapacitat:
  - Residir en qualsevol dels sis municipis de la Comarca del Garraf.
  - Tenir 18 o més anys.
  - Amb qualsevol tipologia de discapacitat o amb pluridiscapacitat.
  - Amb grau d'afectació igual o superior al 33%.
- Persones amb un trastorn mental diagnosticat:
  - Residir en qualsevol dels sis municipis de la Comarca del Garraf.
  - Tenir 18 o més anys.
  - Estar en seguiment de serveis especialistes públics o privats i en situació estable.

2. DADES DE LES PERSONES PARTICIPANTS⁴

- **24 persones** (11 dones i 13 homes)
Que conformen **23 famílies**.⁵
- **Població de residència** de la persona amb discapacitat i/o amb trastorn mental:

Vilanova i la Geltrú	11
Sant Pere de Ribes	8
Sitges	4
Cubelles	1
Canyelles	0
Olivella	0

- **Edat:**

20 a 24 anys	5	20,84%	9 persones (37,5%)
25 a 29 anys	4	16,66%	
30 a 34 anys	5	20,84%	7 persones (29,18%)
35 a 39 anys	2	8,33%	
40 a 44 anys	2	8,33%	4 persones (16,66%)
45 a 49 anys	2	8,33%	
50 a 54 anys	3	12,5%	4 persones (16,66%)
55 a 60	1	4,16 %	

⁴ Les dades s'han obtingut de les respostes de les persones participants als qüestionaris facilitats a cada sessió. Per contestar-los han disposat de suport sempre que els ha calgut.

⁵ Dues persones són germans i formen part d'una mateixa família.

- **Tipologia discapacitat i/o presència trastorn mental:**

En funció de les persones (total 24):

Solament Intel·lectual	15 persones
Solament Trastorn mental	1 persona
Solament Física	0 persones
Solament visual	0 persones
Solament auditiva	0 persones
Intel·lectual i Trastorn mental	1 persona
Física i Intel·lectual	1 persona
Visual i Auditiva	1 persona
Intel·lectual i Visual	1 persona
Intel·lectual i Auditiva	1 persona
Intel·lectual, Visual i Trastorn Mental	1 persona
Física, Visual i Trastorn mental	1 persona
Física, Intel·lectual i Visual	1 persona

Número de persones que tenen cada tipologia:

Intel·lectual	21 persones
Física	3 persones
Visual	4 persones
Auditiva	2 persones
Trastorn mental	4 persones

- **Amb qui viuen:**

Amb la família	23 persones
Sola en un pis	1 persona

El perfil dominant de les persones participants en aquests 3 grups focals és:

Home o dona d'entre 20 i 34 anys amb discapacitat intel·lectual que viu amb els pares, i que resideix a Vilanova i la Geltrú o a Sant Pere de Ribes.
--

3. LES PREGUNTES FORMULADES

A la carta informativa sobre la realització dels grups focals ja s'avançaven les preguntes que es formularien per tal de promoure una reflexió prèvia:

1. Què és per a tu "viure de manera independent"?
2. A tu, com t'agradaria viure?.
3. Creus que necessites ajuda per poder viure com tu vols?. En què necessites ajuda?.
4. Aquesta ajuda qui voldries que te la doni?.
5. Hi ha quelcom que et preocupa o que et fa por quan penses en viure de manera independent?.
6. Què li demanes a la teva família?. En què vols que t'ajudi?.

4. LES OPINIONS EXPRESSADES

4.1. Com t'agradaria viure?

Les respostes a la primera pregunta "Què és per a tu viure de manera independent?" i a la segona pregunta "A tu, com t'agradaria viure?" es barregen en les respostes, així que les agrupem.

Hi ha persones que al llarg de tota la sessió mantenen una mateixa opinió. D'altres, en escoltar la resta de participants, acaben incorporant també altres opcions o puntualitzant més la seva opinió inicial.

Cal dir, però, que la gran majoria de participants expressen de manera molt clara el que volen.

Respostes	Nº persones
Sol / sola en un pis.	9
En un pis amb companys / companyes <u>triats</u> , que em respectin i no vulguin manar-me. Que hi hagi respecte entre nosaltres. Amb llibertat. Que pugui entrar i sortir quan vulgui.	8
Qualsevol de les dues opcions anteriors. Totes dues tenen avantatges i inconvenients: <ul style="list-style-type: none"> • Si vius sol o sola ho tens tot controlat. • Si vius amb companys o companyes ens podem prestar suport mútuament quan ho necessitem. En qualsevol cas, vull tenir llibertat, sense ningú que em mani i em controlï el que faig.	7

Dues persones expressen en una primera opinió que volen viure amb la família, però entenen que això no podrà ser sempre, i aleshores una d'elles expressa que tant podria viure sol com amb companys i companyes, mentre que l'altre voldria viure acompanyada d'amics o amigues en un pis, però no sola.

Algunes opinions en primera persona:

- *M'encantaria viure sola, en parella, amb una amiga o amb més persones en un pis. Se que em costarà, però vull intentar-ho. Per tirar endavant. Estar bé i tranquil·la és el més important. Sé que trobaré a faltar la meva mare, però ho vull intentar”.*
- *Vull viure sol en un pis i visitar els pares. I també els convidaré a casa meva. Vull que també vinguin a visitar-me.*
- *No vull viure sempre amb la meva mare. Vull créixer com a persona.*
- *Sempre he dit que vull viure sol. Però ara, escoltant els altres, penso que pot ser vull viure amb altres persones que jo esculli.*

4.2. Creus que necessites ajuda per poder viure com tu vols?. En què necessites ajuda?

Tothom manifesta que Sí necessita de suport.

De fet, algunes persones ja ho diuen des del començament: volen viure de manera independent, però necessiten de suport en allò que tenen dificultat o que no poden fer.

Però aquesta necessitat de suport per poder viure de manera independent es manifesta amb matisos importants:

Respostes	Nº persones
Necessito suport perquè m'ajudi / m'orienti / m'acompanyi en allò que jo no se fer o que no puc fer sol/a. No que em mani i em digui el que tinc que fer, sinó que m'ajudi a fer-ho, que es posi al meu costat.	24
Necessito suport per aprendre coses que ara no se fer. Si m'ensenyen puc aprendre.	6
Necessito suport perquè em vinguin a netejar, planxar i posar la rentadora. A casa meva no ho fem perquè tenim una persona que se'n carrega. Que m'ho facin.	1

La primera i la segona opcions no són excloents, però sí hem volgut destacar les persones que espontàniament diuen que volen aprendre a fer coses que no saben fer perquè mai ningú els hi ha ensenyat. Tenen el convenciment que determinades tasques poden fer-ho soles si alguna persona els hi ensenya.

Una persona contesta que si té prou diners pagaria perquè li planxin la roba. I si no en té, aleshores necessitaria algú que li ensenyi per aprendre a fer-ho ella.

En què necessites ajuda?

Respostes	Nº persones
Cuinar	16
Gestionar els diners / Administrar-me. Matisos: - En quantitats grans. En quantitats petites no ho necessito: 1 persona	15
Gestió de les visites mèdiques (demanar cita, etc.) Matisos: - Solament al començament: 1 persona	7
Fer la llista de la compra	6
Posar una rentadora	5
Fer la neteja Matisos: - Alguna persona que supervisi que no queda res pendent de fer perquè en no veure be se'm poden escapar coses: 1 persona	5
Fer la compra	4
Planxar	3
Acompanyar-me quan hagi de fer itineraris nous / anar per primera vegada a un lloc. Després ja no cal.	2
Gestió dels bancs	2
A gestionar el dia a dia (posar les alarmes al rellotge, a organitzar-me la roba que m'he de posar, ...)	1
Acompanyar-me a fer la compra perquè amb el bastó i el carro seria complicat	1
Orientació espacial	1
Gestionar les incidències domèstiques (com ara què fer si s'espantia la rentadora, i coses així)	1

Respostes	Nº persones
Fer gestions, papers, i coses així	1
Cosir	1
Suport en les reunions del “cole” del meu fill	1
Acompanyar-me al metge/metgessa si no em trobo bé	1
Determinats acompanyaments, com quan he d’anar a Barcelona a visita mèdica	1

4.3. Aquesta ajuda qui voldries que te la doni?.

Respostes	Nº persones
Família + “Alguna persona que jo pagui” (Assistent Personal/ Servei / Persona pagada que no fos familiar)	11
“Alguna persona que jo pagui”: Assistent Personal ⁶ / Servei / Persona pagada que no fos familiar	5
Família	3
Família + “Alguna persona que jo pagui” (Assistent Personal/ Servei / Persona pagada que no fos familiar) + Amics/amigues o companys/es de pis	2
Família + Amics/amigues o companys/es de pis	2
Amics/amigues o companys/es de pis	1

⁶ A l’inici de la sessió es va posar un vídeo amb diversos exemples de vida independent en un dels quals el suport el donava una assistent personal. D’aquí que varies de les persones participants a les sessions de grup focal van dir explícitament que volien aquest servei.

I si considerem cada opció per separat tenim que:

Opcions diferents que han sortit	Nº persones que l'han esmentat
“Alguna persona que jo pagui”: Assistent Personal ⁷ / Servei / Persona pagada que no fos familiar	18
Família	18
Amics / amigues o Companys / companyes de pis	5

Algunes opinions en primera persona:

Vàries persones concreten quin tipus de suport volen rebre de cada figura. Per exemple:

- *Voldria que l'assistent personal em doni suport en la cuina i a cosir. I donar-me consells i ajudar-me emocionalment la família i els meus amics i amigues.*

També surten de manera espontània temes com ara:

- *Tenim que respectar les decisions dels nostre pares. La meva mare vol independitzar-se de mi. I jo vull viure sola. Hem d'escoltar i respectar les decisions d'uns i altres, no solament les nostres.*
- *Hem de tenir clar que els nostres pares es moriran i que hem de viure sense ells.*

El tema de la mort dels pares apareix de manera espontània en dos dels grups i obre un debat en el qual opinen moltes persones i es diuen coses com ara:

- *I no solament que els pares es morin. Hem de pensar que els nostres pares es fan grans i poden necessitar ajuda. Poden necessitar que nosaltres els ajudem, o que ja no puguin donar-nos suport a nosaltres.*
- *El meu pare té una malaltia (degenerativa) i jo li dono la medicació i el cuidó.*

---

⁷ A l'inici de la sessió es va posar un vídeo amb diversos exemples de vida independent en un dels quals el suport el donava una assistent personal. D'aquí que varies de les persones participants a les sessions de grup focal van dir explícitament que volien aquest tipus de servei.

4.4. Hi ha quelcom que et preocupa o que et fa por quan penses en viure de manera independent?

Contesten 13 persones. Algunes persones expressen dues preocupacions.

Respostes	Nº persones
<i>No em preocupa res. Estic segura / segur que me'n sortiré</i>	3
<i>Em preocupa no tenir el suport que necessito.</i>	3
<i>Podrem pagar un pis de lloguer amb el que guanyem? I si vull viure sol / sola, ho podré pagar amb el que guanyo?</i>	1
<i>El més important és tenir confiança</i>	1
<i>Em falta confiança per viure sola. Em preocupa molt la gestió dels diners. Em preocupa que els gasto de manera compulsiva.</i>	1
<i>Em preocupa que em respectin. És la meva decisió.</i>	1
<i>Quan faltin els pares i hagi de prendre decisions recorreré als serveis socials. Fora d'això no em preocupa res.</i>	1
<i>Saber què fer si visc en un pis amb companys / companyes i un/a es posa malalt/a i no trobes un familiar o referent.</i>	1
<i>Em preocupa poder rebre el suport de l'administració en allò que necessito, perquè soc d'un altre país.</i>	1
<i>Em preocupa ser capaç de fer-ho.</i>	1
<i>Em preocupa viure independent i perdre la feina. Aleshores ja no pots continuar vivint independent.</i>	1

4.5. Què li demanes a la teva família?. En què vols que t'ajudi?.

Ja hem vist que 18 persones expressen el desig de comptar amb el suport de la família en determinats aspectes.

Però tenim altres respostes i matisos:

Respostes	Nº persones
<i>Que confiïn en que puc aconseguir-ho. Que em recolzin per viure independent. Que em recolzin emocionalment. Que em donin una oportunitat.</i>	6

Respostes	Nº persones
<i>Que m'ensenyin a fer coses de la casa</i>	2
<i>Que respectin la meva decisió.</i>	1
<i>Poder trucar la família si tinc una emergència. Que em donin permís per demanar-los ajuda si ho necessito.</i>	1
<i>Que em deixin provar de viure de manera independent i, si no me'n surto, que pugui tornar a viure amb la família.</i>	1
<i>Que m'ajudin a tenir un llistat amb telèfons d'emergència en funció del que pugui passar.</i>	1
<i>Ajudar-me a fer el trasllat de les meves coses al nou pis (mobles, roba, llibres, etc.)</i>	1
<i>Vull anar-me a viure sol perquè tinc ganes de provar-ho. Els demanaria que m'ajudessin econòmicament si ho necessito.</i>	1
<i>No vull que em manin, que em controlin.</i>	1

II PART

L'OPINIÓ DE FAMILIARS

1. CRITERIS DE PARTICIPACIÓ

Les famílies havien de tenir fills o filles que acomplissin els requisits que figuren a continuació. També van poder participar familiars amb una altra relació de parentiu, sempre i quan fossin una figura familiar de referència.

- Quan el fill / filla (o parentiu que correspongui) té discapacitat, aquest/a ha de:
  - o Residir en qualsevol dels sis municipis de la Comarca del Garraf.
  - o Tenir 18 o més anys.
  - o Amb qualsevol tipologia de discapacitat o amb pluridiscapacitat.
  - o Amb grau d'afectació igual o superior al 33%.

- Quan el fill / filla (o parentiu que correspongui) té trastorn mental, aquest/a ha de:
  - o Residir en qualsevol dels sis municipis de la Comarca del Garraf.
  - o Tenir 18 o més anys.
  - o Estar en seguiment de serveis especialistes públics o privats i en situació estable.

2. DADES DE LES PERSONES PARTICIPANTS⁸

- **37 persones** (30 dones i 7 homes)

Que conformen **33 famílies** que opinen respecte de **34 persones amb discapacitat o amb trastorn mental** (23 homes i 11 dones).⁹

- **Parentiu** respecte de la persona amb discapacitat i/o amb trastorn mental:

Mare	25
Pare ¹⁰	7
Germana	4
Cosina	1

- **Població de residència** de la persona amb discapacitat i/o amb trastorn mental:

Vilanova i la Geltrú	19
Sant Pere de Ribes	10
Sitges	4
Canyelles	1
Cubelles	0
Olivella	0

⁸ Les dades s'han obtingut de les respostes de les persones participants als qüestionaris facilitats a cada sessió.

⁹ 1 família té dos fills amb discapacitat.

¹⁰ 1 és l'actual parella de la mare i fa funcions de pare des de fa anys.

- **Edat dels fills/ filles** (o parentiu de què es tracti) amb discapacitat i/o amb trastorn mental:

Menor de 18 anys ¹¹	1	2,94%	67,66%
18 a 24 anys	16	47,06%	
25 a 29 anys	7	20,60%	
30 a 39 anys	4	11,76%	
40 a 49 anys	1	2,94%	
50 a 60 anys	5	14,70%	

- **Tipologia discapacitat i/o presència trastorn mental dels fills/ filles** (o parentiu de què es tracti):

En funció de les persones (total 34):

Solament Intel·lectual	18 persones
Solament Física	1 persona
Solament sensorial (visual o auditiva)	0 persones
Solament Trastorn mental	2 persones
Intel·lectual i Trastorn mental	5 persones
Física i Intel·lectual	4 persones
Visual i Auditiva	1 persona
Visual i Trastorn mental	1 persona
Física, Intel·lectual i Visual	1 persona
Física, Intel·lectual i Trastorn mental	1 persona

Número de persones que tenen cada tipologia:

Intel·lectual	29 persones
Física	7 persones
Visual	3 persones
Auditiva	1 persona
Trastorn mental	9 persones

¹¹ Un dels requisits era que tingués 18 o més anys, però un cop es va presentar a participar se la va acceptar.

- **Amb qui viuen els fills/ filles** (o parentiu de què es tracti):

Amb la família	33 persones
Sola en un pis	1 persona

- **Participació dels fills o filles** (o parentiu de què es tracti) **als grups focals realitzats:**

SÍ Han participat en un grup focal adreçat a persones amb discapacitat i/o amb trastorn mental	18 persones
NO Han participat en un grup focal adreçat a persones amb discapacitat i/o amb trastorn mental	16 persones

El perfil dominant dels familiars participants en aquests 4 grups focals és:

Mare d'un fill d'entre 18 i 29 anys amb discapacitat intel·lectual que conviu amb els pares, i que resideix a Vilanova i la Geltrú o a Sant Pere de Ribes.

3. LES PREGUNTES FORMULADES

A la carta informativa sobre la realització dels grups focals ja s'avançaven les preguntes que es formularien per tal de promoure una reflexió prèvia:

1. Què és per a vostè "viure de manera independent"?
2. Imagina el seu fill o filla vivint de manera independent?.
3. Quins suports creu que necessitaria?.
4. Ha preguntat al seu fill o filla què desitja?. Heu parlat del tema?.
5. Què li preocuparia o li faria por si el seu fill o filla li diu que vol fer realitat un projecte de vida independent, fora de l'àmbit familiar?.
6. Com s'imagina vivint al seu fill o filla quan vostè no hi sigui?.
7. Estaria disposat o disposada a ajudar al seu fill o filla en cas que vulgui iniciar un projecte de vida independent?.

4. LES OPINIONS EXPRESSADES

4.1. Què és per a vostè “viure de manera independent”?

No tothom respon aquesta pregunta. Amb certa freqüència es passa directament a parlar del fill o filla. Per això el total de respostes que figuren a continuació no coincideix amb el total de persones participants.

- 18 persones vinculen “viure de manera independent” amb tenir la **llibertat per escollir on, com i amb qui viure**.

Llibertat per triar què es vol en funció dels propis desitjos i preferències. Escollir la manera de viure: on, com i amb qui viure.	7
Llibertat per triar què es vol en funció dels propis desitjos i preferències. Escollir la manera de viure: on, com i amb qui viure. + Disposar de suports / acompanyament si es necessita.	7
Llibertat per triar què es vol en funció dels propis desitjos i preferències. Escollir la manera de viure: on, com i amb qui viure. + Disposar de recursos econòmics suficients + Disposar de suports / acompanyament si es necessita.	3
Prendre les pròpies decisions	1

En aquesta línia, també es manifesta una altre mare, però considerem que la resposta té matisos significatius respecte de les anteriors i, per tant, la considerem a part:

Decidir si vols o no independitzar-te	1
---------------------------------------	---

- 6 persones vinculen “viure de manera independent” a **ser capaç d'autogestionar-se**.

Poder autogestionar-se el dia a dia	2
Marxar i no dependre de ningú	2
Poder autogestionar-se el dia a dia + Tenir recursos econòmics suficients.	1

Saber quines són les teves limitacions i espavilar-te quan es presenten dificultats.	1
--	---

- 5 persones vinculen “viure de manera independent” a **sortir del cercle familiar**.

Viure fora del nucli familiar	2
No necessitar dels pares en cap aspecte de la vida	1
És tenir una vida diferent de la que tens amb la família + Disposar de suports / acompanyament si ho necessites	1
Viure en un pis + Disposar de suports / acompanyament si ho necessites	1

Entenem que totes aquestes respostes presenten diferències significatives, d'aquí que les hem diferenciat malgrat algunes d'elles tenen punts en comú.

4.2. Imagina el seu fill o filla vivint de manera independent?. Quins suports creu que necessitaria?

Aquestes preguntes generen moltes reflexions.

Imagina el seu fill o filla vivint de manera independent?.

Respostes	Nº persones
Vivint independent (sol/a, en parella o amb d'altres) + Amb els suports / acompanyament que necessiti Matisos: - El meu fill/filla vol i pot viure sol/a: 3 persones - Ell es vol independitzar de nosaltres: 1 persona - Ell diu d'anar a viure amb companys / companyes: 1 persona	16
Viure en un pis amb companys / companyes + Amb els suports / acompanyament que necessiti Matisos: - On cada persona tingui el seu propi espai personal, i es disposi d'espais compartits: 2 persones. - Es puntualitza que els companys / companyes de pis han d'haver decidit viure junts de comú acord: 1 persona. - Que els companys i companyes siguin de la mateixa edat: 1 persona.	9

Respostes	Nº persones
<p>Ella / Ell vol viure sola / sol.</p> <p style="text-align: center;">+</p> <p>Amb els suports / acompanyament que necessiti.</p> <p><u>Però:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jo estaria més tranquil·la si conviu en un pis amb d'altres companyes / companyes + Suport que necessiti. - Jo l'imagino vivint en parella o amb d'altres que hagin decidit viure junts de comú acord. 	<p>3</p> <p>(2 unitats familiars)</p>
<p>Pot viure sol / sola</p> <p style="text-align: center;">+</p> <p>Amb els suports / acompanyament que necessiti</p> <p><u>Però:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Crec que compartir amb d'altres enriqueix. - Crec més en una convivència. 	<p>2</p>
<p>L'imagino dins una comunitat de convivència que li ofereixi un projecte de vida global, on disposi de feina, relacions, convivència, sostre.</p> <p>L'imagino tenint una vida dins una comunitat de persones amb discapacitat i professionals.</p> <p>No tinc clar que hagi d'escollir els companys i companyes de viatge.</p>	<p>2</p>
<p>L'imagino vivint en una comunitat on visquin famílies, persones amb discapacitat i professionals en apartaments per nuclis familiars, i disposant d'espais compartits.</p> <p>Una comunitat on totes les famílies que hi visquin es facin càrrec de les persones amb discapacitat o amb trastorn mental que es quedin sense pares.</p>	<p>1</p>
<p>Ho veig molt llunyà. Ara a casa la meua filla necessita suport en tot i no té iniciativa.</p> <p>És cert, però, que fora de casa tothom em diu que és molt diferent, que té iniciativa i que col·labora.</p>	<p>1</p>
<p>No crec que pugui viure sol, tot i que fa coses a casa, però necessita suport.</p> <p>Jo estaria més tranquil·la si viu amb d'altres persones + disposa del suport que necessiti.</p>	<p>1</p>
<p>Ell ara no té iniciativa i deixa que li facin tot. No diu que vulgui independitzar-se.</p> <p>Hi ha una feina nostra de motivar-lo en les avantatges d'independitzar-se.</p>	<p>1</p>

Quins suports creu que necessitaria?

Respostes	Nº persones
<p>Gestió econòmica / Gestió dels diners.</p> <p>Exemples:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els poden enredar fàcilment: 5 persones. - No sap si el canvi és correcte o no: 1 persona. - No té referències del valor de les coses. A un captaire li va donar els 20€ que portava a sobre: 1 persona. - Pagar el lloguer: 1 persona. 	10
<p>Àpats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientació en alimentació equilibrada. - Cuinar 	6
<p>Organització del temps: calendari, dia de la setmana i horaris.</p> <p>Matisos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - El suport podria ser personal (assistent personal) i/o tecnològic (alarmes, etc.) 	5
Fer llista de la compra	3
Orientació i sistemes o estratègies	2
La gestió del dia a dia. Organització.	2
Gestió de la salut: visites mèdiques, proves, etc.	1
Fer la compra	1
Resoldre conflictes	1
La gestió de la casa	1
Suport en temes físics exclusivament (mobilitat reduïda)	1
Alguna persona que li digui què ha de fer. Estimulació i motivació sobre les tasques que ha de realitzar en cada moment	1
Suport emocional per fer front a les frustracions, dols, enamoraments, ... Com fer front a determinades situacions emocionals.	1
Gestions administratives	1
Acompanyament pels carrers (a causa manca d'equilibri)	1

Respostes	Nº persones
Acompanyament quan, a causa de la discapacitat visual, ho requereixi.	1

Reflexions que sorgeixen espontàniament durant el debat:

- **Sobre l'autonomia i la sobreprotecció.**

Aquest tema genera molt debat.

- *Crec que fem els fills/es massa nostres. Si poden viure independents serien més feliços. Ens costa deixar-los anar.*

Els germans i germanes se'n van i ells/es no. Segur que serien molt més feliços si també poguessin marxar. Han de fer el seu camí i nosaltres el nostre.

- *Ells/es s'acostumen a nosaltres. Pot ser els consentim massa. Es creen dinàmiques difícils de trencar.*

- *A casa la meua filla necessita de suport en tot i no té iniciativa. Però a l'institut o a les activitats de lleure sempre em parlant d'una filla molt diferent: té iniciativa, és col·laboradora de manera espontània, té una actitud activa.*

Reconec que tinc molta por de deixar-la anar sola, que soc jo qui no la deixa fer moltes coses. La por a que li facin mal, es perdi, o li passi quelcom dolent em provoca molta angoixa. Sé que el problema soc jo.

- *Moltes famílies creiem que no són capaços, però ho hem intentat?. Crec que sovint poden fer moltes més coses de les que fan. Cal fer un aprenentatge de l'autonomia ja des de casa.*

- *Per a independitzar-se cal que la família els prepari de viure de manera autònoma. Que es facin el llit, que tinguin les claus de casa i marxin i tornin sols o soles; que aprenguin a cuinar i a posar la rentadora; que es comprin la roba, etc.*

Preparar als nostres fills i filles amb discapacitat per tenir la major autonomia possible és la nostra responsabilitat com a família.

- *Pot ser hem de baixar expectatives. Per exemple, en la gestió dels àpats. L'òptim és que es cuinin a casa i mengin variat, però no passa res si hi ha dies que dinen o sopen menjar preparat, etc.*

- *M'adono que estem decidint per ell (fill amb discapacitat) sense voler. Sense voler els tractem com si fossin infants petits.*

Moltes coses que no saben fer ara es poden aprendre pel camí. Per exemple, aprofitant la pandèmia vaig ensenyar el meu fill a cuinar.

- *Els tenim molt mal acostumats. No els deixem fer moltes coses que els permetrien aprendre.*

- *Quan el fill o filla vol viure fora de casa apareix la motivació per aprendre a cuinar, a gestionar, a posar rentadores.*

La necessitat de viure independent genera motivació per a l'aprenentatge. Una cosa és el que nosaltres imaginem i una altre és el que poden fer si tenen la motivació necessària.

- *El meu cosí, que ara viu amb mi, vol marxar a viure sol i em demana que li ensenyi. I està aprenent a gestionar el seu dia a dia.*
- *Tinc dos fills grans que no saben fer res perquè jo no els deixava. El meu fill gran es va casar i va aprendre ràpid perquè no li va quedar més remei. Ara sap planxar millor que jo.*

És veritat que quan tens motivació o necessitat aprens moltes coses que no has fet mai. Segurament els nostres fills i filles amb discapacitat poden aprendre a fer moltes coses que ara no fan.

- *Si fos jo voldria viure sola. Però a nosaltres ens costa molt contemplar la possibilitat que el nostre fill o filla pugui viure sol o sola.*
- *Hem de respectar la seva decisió i acceptar que es puguin donar una patxada. Els hem d'acompanyar a aprendre dels errors.*
- *Si el meu fill diu que vol treure's el carnet de conduir i nosaltres tenim el convenciment que no pot, hem de deixar que ho provi per sí mateix i comprovi si pot, o no, fer-ho. No l'ajudem si nosaltres som qui li diem que no podrà i que no li donaran. Anem amb ell a l'autoescola i que allà li expliquin quins són els requisits per treure's el carnet de conduir. Que descobreixi per sí mateix si el seu desig és o no realista.*
- *Som nosaltres sovint qui valorem què poden i què no poden fer. Si demanen quelcom que pensem que no és realista ja no els deixem fer-ho.*
- *Ho fem per evitar frustracions.*
- *Però, fer front a les frustracions ajuda a créixer i madurar.*
- *El meu fill té por de fer quelcom que em pugui empipar. És important que s'atreveixin a fer coses encara que no ens agradin, i que nosaltres puguem acceptar-ho.*
- *M'estic adonant de la sobreprotecció que li he fet (al meu fill amb discapacitat) sense ser-ne conscient. L'he sobreprotegit massa.*

- **Sobre la necessitat de suports pel fet de ser persones, tinguis o no una discapacitat.**

- *Totes les persones necessitem de suports al llarg de la vida, no solament les persones amb discapacitat o amb trastorn mental.*

Els meus altres fills també han necessitat de suport per part de la família un cop independitzats. Poden perdre la feina i haver de tornar

a casa dels pares. O necessitar de nosaltres per tenir cura dels seus fills/es petits, etc.

Tota la vida necessitem del suport d'altres persones: família, amistats, professionals.

- **Sobre qui ha de proporcionar suport i contenció emocional.**

Vàries persones opinen que el suport emocional no té perquè venir necessàriament de professionals.

- *El suport emocional el poden proporcionar persones de la seva confiança a qui explicar el que li preocupa o l'inquieta. Per exemple, la meua filla ho fa amb una antiga cangur amb qui té confiança.*
- *El suport emocional el pot trobar en una amistat, en una persona de confiança, en una persona de la família que no té perquè ser el pare o la mare, etc.*

- **Sobre el paper dels germans i germanes.**

- Germana: *No ho he triat. Ho faig amb amor.*

Però és injust que et toqui per ser el germà o germana. Desitjaria poder ser més lliure. És una responsabilitat molt gran.

- Pare: *Volem promoure tant com puguem l'autonomia del meu fill (amb discapacitat) perquè sigui independent del seu germà.*

- Mare: *El meu fill (amb discapacitat) no pot dependre dels seus germans. Ells han de poder tenir la seva pròpia vida.*

- Mare: *La meua filla (amb discapacitat) té dos germans, però no vull que es vegin obligats a ocupar-se de la seva germana. Han de poder tenir la seva pròpia vida.*

- Germana: *El meu germà (amb discapacitat) viu amb els meus pares. Com que el meu pare té principi d'Alzheimer, se sent més compromès i en té cura en algunes coses.*

Tinc un altre germà que pensa que el nostre germà amb discapacitat haurà d'anar a una residència quan els pares faltin.

Pensem que necessitem la família per donar suport emocional.

- Pare: *No voldria que afectés la vida del seu germà.*

Hem d'intentar que el meu fill (amb discapacitat) disposi de suport professional. Ell ara no té iniciativa i deixa que li facin tot. Està còmode. Ell no diu que vulgui independitzar-se.

Hi ha una feina nostre de motivar-lo a les avantatges d'independitzar-se. Però no se si té la capacitat per organitzar-se. Igual menjaria cada dia el mateix. Necessita de suport segur, però de suport de professionals. No voldria que condicioni la vida del seu germà.

- **Sobre la necessitat dels pares de tenir més temps per altres coses que no siguin la cura del fill o filla amb discapacitat o amb un trastorn mental.**
  - *Necessito descans d'algunes coses. M'agradaria explorar altres possibilitats personals. Fem un hàbit del "tenir cura". I ens adaptem. Aquesta cura és exigent.*

Una altre participant expressa justament una realitat molt diferent:

- *Nosaltres diem sovint que som una parella de tres. Si el meu fill està fora, nosaltres dos no sabem què fer.*

4.3. Ha preguntat al seu fill o filla què desitja?. Heu parlat del tema?

Tenim respostes de 22 persones (21 famílies) respecte de 22 persones amb discapacitat¹².

Es va prioritzar donar temps als debats que van generar les preguntes formulades a la sessió i, en ocasions, això va anar en detriment que tothom contestés les últimes preguntes plantejades.

Respostes	Nº persones
<p>SÍ.</p> <p>Matisos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ell / ella té clar que vol viure independent: 5 persones. - No ha fet falta que ho preguntéssim. Ell / ella manifesta de manera espontània i oberta que vol viure de manera independent: 3 persones. - Vol independitzar-se de nosaltres: 1 persona. - Li he preguntat i no l'interessa en absolut: 1 persona. - Ho veu com una cosa llunyana: 1 persona. - No aprofundeixen gaire. Agafar responsabilitats no és lo seu. No es plantegen les responsabilitats de viure independents: 1 persona (respecte de 2 fills). - El meu fill vol viure amb el seu germà. Però el germà vol tenir la seva pròpia vida: 1 persona. 	<p>13</p> <p>(12 famílies / 13 persones amb discapacitat)</p>
<p>SÍ, però no directament. Sense aprofundir.</p> <p>Matisos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A vegades n'hem fet referència, però en relació a quan faltin els pares i es quedi sol: 1 persona (germana) 	<p>2</p>

¹² Dues persones són el pare i la mare. I una mare contesta en relació als seus dos fills amb discapacitat.

Respostes	Nº persones
NO Matisos: <ul style="list-style-type: none"> - No he trobat el moment apropiat: 1 persona. - Ell no vol independitzar-se. Està còmode i deixa que li facin tot: 1 persona. - Ara per ara no ho veig com una possibilitat real. Necessita suport les 24 hores del dia: 1 persona. - El meu fill no entendria què vol dir vida independent: 1 persona. 	6
Altres: La meva germana ja viu sola en un pis des que va morir la meva mare.	1

4.4. Què li preocuparia o li faria por si el seu fill o filla li diu que vol fer realitat un projecte de vida independent, fora de l'àmbit familiar?

Les respostes a aquesta pregunta sovint fan referència també a la següent: "Com s'imagina vivint al seu fill o filla quan vostè no hi sigui?".

Tenim respostes de 13 persones respecte de 14 persones amb discapacitat o amb trastorn mental. Tal i com ja hem comentat abans, es va prioritzar donar temps als debats que van generar les preguntes formulades a la sessió i, en ocasions, això va anar en detriment que tothom contestés les últimes preguntes plantejades.

Cal dir, però, que de les opinions expressades al llarg de cada sessió de grup focal es desprèn **una preocupació generalitzada**:

Que els fills i filles (o germans / germanes) amb discapacitat no disposin dels suports que necessiten per poder definir el projecte de vida que vulguin.

Respostes	Nº persones
Em fa por que s'aprofitin del meu fill / filla (germà / germana) si viu de manera independent quan faltem els pares.	5
Em fa por morir-me sense veure el meu fill / filla vivint de manera independent, com ell / ella hagi triat. L'emancipació s'ha de fer en vida dels pares.	3
Em fa por que no pugui tenir una vida independent i acabi en una institució, i hagi de renunciar a fer el que ell vulgui, i no sigui feliç.	1

Respostes	Nº persones
Em preocupa que no puguin triar amb qui viure.	1
Em fa por que no pugui sostenir econòmicament una vida independent.	1
Em fa molta por pensar en quan ja no hi siguem els pares. Li dic al meu home d'anar a Serveis Socials. No vull que els seus dos germans se sentin en l'obligació de fer-se càrrec de la seva germana amb discapacitat. Ells tenen les seves pròpies vides. Per això soc conscient que he de superar les meves pròpies pors i ajudar la meva filla a aprendre i créixer en autonomia. Ho se, però és difícil.	1
Necessitem eines per poder ajudar els nostres fills i filles, per poder deixar-los anar més enllà, per deixar-los equivocar-se i aprendre dels errors, per saber-los acompanyar en aquest procés de creixement.	1

4.5. Com s'imagina vivint al seu fill o filla quan vostè no hi sigui?

A la pràctica aquesta qüestió ha quedat contestada amb les respostes recollides a l'apartat 4.2. en relació a les preguntes: "Imagina el seu fill o filla vivint de manera independent?. Quins suports creu que necessitaria?".

4.6. Estaria disposat o disposada a ajudar al seu fill o filla en cas que vulgui iniciar un projecte de vida independent?

Tal i com està formulada la pregunta la gran majoria de familiars mostra aquesta disposició de suport, ajuda i acompanyament sempre i quan els projectes de vida independent vagin acompanyats dels suports necessaris a cada cas.

Hi ha familiars, però, que també ajudarien els fills/filles (germans / germanes) que ho vulguin intentar malgrat no disposar dels suports que voldrien, perquè consideren que tenen dret a intentar-ho i a descobrir per sí mateixos o mateixes si en aquelles condicions el seu projecte és viable.

Però per aprofundir més en aquest tema ens remetem a les respostes recollides als apartats 4.2, 4.3 i 4.4.

En qualsevol cas, el debat iniciat amb aquesta consulta continua obert, i planteja preguntes que han promogut un procés col·lectiu, familiar i personal que just ha començat.

4.7. Altres reflexions durant els debats.

- Plantejar l'**emancipació** dels nostres fills i filles **és un procés**. No és quelcom que es fa d'un dia per un altre. Però, per tal que avanci i s'acabi materialitzant en un futur més o menys proper, cal tenir la **voluntat de fer-ho**. (1 persona)
- En aquest procés és important que ho fem **comprensible, entenedor i assequible als nostres fills i filles**. Per tal que puguin triar quin projecte de vida volen, hem de poder parlar de coses concretes i no de conceptes abstractes.

És un procés i un camí que ells i elles han de poder recórrer i que nosaltres els hem de facilitar. (1 persona)

- **Els suports han de ser personalitzats i adequats a les característiques i necessitats de cada persona**. Han de ser flexibles per adaptar-se als canvis i evolució de la persona amb discapacitat o amb trastorn mental. (1 persona)
- **Cal informar a les persones amb discapacitat i/o amb trastorn mental dels seus drets**, per tal que siguin també protagonistes en reivindicar oportunitats i en aprofitar-les. I cal fer-ho de manera entenedora en funció de les competències i limitacions de cada persona, per tal que pugui participar activament en aquest procés si així ho desitja. (1 persona)
- **Hauríem de deixar que els nostres fills i filles s'equivoquin** com ho hem necessitat tots en el procés de fer-nos grans. (1 persona)
- Deixar-los equivocar-se, però **també fora de casa**. Dins se senten amb aixopluc. Han d'enfrontar les seves equivocacions també fora de casa, i trobar les estratègies per fer-hi front, i també assumir responsabilitats. (1 persona).
- **A vegades no confiem prou** en els nostres fills i filles. I això també li passa a l'entorn. (2 persones)
  - A l'institut es van repartir ordinadors i dubtaven si donar-li un a la meva filla amb discapacitat per si no l'utilitzava correctament o el perdia. En tot aquest temps això no ha passat mai.
  - A casa la única que no ha perdut mai les claus és la meva filla amb discapacitat.

5. PROPOSTA

Quatre persones plantegen la necessitat de posar en marxa espais informals, però amb un cert guiatge, on les famílies que vulguin puguin trobar-se per posar en comú les estratègies i maneres de fer per ajudar els fills i filles a créixer i guanyar en autonomia. A superar les pròpies pors. Fer-ho des de lo concret i des de la pràctica del dia a dia. Intercanviant experiències del que ha funcionat i del que no. Animant entre iguals a intentar-ho. Un espai de cura i aprenentatge entre famílies.

III PART

ALTRES RESULTATS DE LA CONSULTA

1. ALTRES RESULTATS DELS GRUPS FOCALS ADREÇATS A PERSONES AMB DISCAPACITAT I PERSONES AMB TRASTORN MENTAL

Als tres grups focals realitzats van haver persones que van explicitar el desig de participar activament per tal de crear oportunitats de vida independent que els permetessin fer realitat els seus projectes personals d'emancipació.

Algunes persones que no formaven part del Moviment van dir que volien participar-hi.

Vàries van preguntar quan seria la següent reunió.

Per això les dues persones professionals que van actuar com a facilitadores i la conductora dels grups focals van valorar la necessitat de:

- Enfortir el nostre Moviment en coherència amb el lema internacional pels drets de les persones amb discapacitat: **“Res per a nosaltres sense nosaltres”**. Aquest lema posa el focus en el protagonisme de les persones amb discapacitat, o amb trastorn mental, en la lluita pels seus drets.
- Materialitzar aquest protagonisme a través de dues vies:
  - Incorporant la figura de **“Portaveu del Moviment en primera persona”**, que compti amb persones de totes les tipologies de discapacitat (física i/o intel·lectual i/o sensorial i/o trastorn mental).

Aquesta figura ha de poder representar el Moviment, juntament amb les actuals portaveus¹³, a les reunions de presentació de les demandes que formularem al juny a ajuntaments, consell comarcal i partits polítics dels sis municipis de la comarca.

Perquè la figura de “Portaveu del Moviment en primera persona” tingui un paper real i no figuratiu i, al mateix temps, comporti un empoderament de les persones portaveus, cal una preparació prèvia per tal que:

- Se sigui conscient que es parla en nom del Moviment, no en nom propi. És a dir, es té clar que es comunica allò que el Moviment ha acordat; no demandes, opinions o situacions personals.
- Es forma part d'un equip de portaveus que fan una exposició complementària on les idees clau a comunicar han estat prèviament acordades, així com el que li pertoca dir a cada portaveu.

Els requisits per ser “Portaveu del Moviment en primera persona” serien:

- Ser-ho de manera voluntària.
- Entendre que es formarà part d'un equip de portaveus que presentaran les demandes del nostre Moviment davant ajuntaments, consell comarcal i partits polítics.

---

¹³ Margarida Saiz Lloret i Roser Jané Gesè.

- Estar disposat o disposada a fer la preparació prèvia que calgui per tal d'assegurar que es faran les presentacions que volem davant ajuntaments, consell comarcal i partits polítics.
  - Entendre què vol dir representar al Moviment i comprometre's a dir allò que s'hagi acordat.
- Fer comprensibles els temes objecte de debat que formen part del document de demandes que es lliurarà al juny a ajuntaments, consell comarcal i partits polítics.

El funcionament actual mitjançant un document amb propostes prèvies que es debaten i acorden en una reunió de Plenari en format telemàtic no és assequible a moltes persones amb discapacitat que sí tenen opinió pròpia, però que es desconnecten fàcilment dels debats telemàtics que tenen lloc als Plenaris ordinaris.

D'aquí la proposta de crear un altre espai obert a tothom del Moviment, però que estaria pensat prioritàriament per facilitar la participació i la comprensió dels temes a debatre a les persones amb discapacitat, centrant el contingut en les idees clau i no en el detall de les demandes o de la normativa legal i l'argumentació que les sustenta. També tindria una periodicitat menor.

Partim de la certesa que no es pot incorporar i defensar allò que no s'entén.

Per això es proposa posar en marxa un nou espai: **Plenaris presencials en versió resumida** (o versió fàcil).

En principi, d'aquí al juny es farien dues reunions de Plenari presencial per tal d'informar i de recollir l'opinió de les persones que tenen dificultat per seguir el contingut dels plenaris ordinaris i telemàtics.

Tant la conductora dels grups focals com les persones que hi han actuat com a facilitadores estan disposades (en tant que membres del Moviment i fora del seu horari laboral) a preparar i realitzar els Plenaris presencials en versió resumida, i a fer un màxim de 4 sessions de preparació de les persones que vulguin ser portaveus del nostre Moviment en primera persona.

Aquesta proposta es va presentar a la reunió de Plenari de 23 de març i va ser aprovada per unanimitat.

El primer Plenari presencial en versió resumida tindrà lloc el dissabte 30 d'abril a la sala d'actes del Centre Cívic La Geltrú.

La segona reunió del Plenari presencial es farà a començament de juny, abans que es tanqui el contingut definitiu de "Document marc amb les demanes del Moviment". La data es concretarà en breu.

Un cop el nostre Moviment defineixi nous objectius i estratègies més enllà dels actuals, caldrà repensar el nostre funcionament incorporant aquestes figures i espais de manera que sigui operatiu, àgil i sostenible en el temps.

2. ALTRES RESULTATS DELS GRUPS FOCALS ADREÇATS A FAMILIARS

Un element comú als quatre grups focals realitzats amb familiars és la necessitat d'informació sobre els diferents suports humans existents a la normativa legal actual:

- Assistència personal, assistència jurídica, cercles de suport, intèrpret vital, grup d'iguals, facilitador/a en matèria de capacitat jurídica, etc.
- Projectes de xarxes comunitàries de suport.

Es necessita conèixer:

- Quin tipus de suport ofereix cada figura, projecte o servei. En què consisteix. Quins límits té. Quins són els requisits.
- Perfil de la població destinatària.
- Situació actual pel que fa a la seva disponibilitat.
- Sistema de finançament quan sigui el cas.
- Procediment de sol·licitud o de posta en marxa.
- Paper que juga la persona amb discapacitat o amb trastorn mental, i la família en relació a cada tipus de suport.

Es veu molt més clar el suport quan es tracta de limitacions físiques, però sorgeixen molts dubtes quan es tracta d'exercir la capacitat jurídica en la presa de decisions per part de persones amb limitacions cognitives i comunicatives, sobretot quan aquestes són importants.

Moltes de les famílies participants als grups focals desitgen recolzar els seus fills o filles, germans o germanes, en un procés d'emancipació, però no tenen clar com actuaran aquests suports en aquelles àrees on les persones presenten dificultats o impediments per raó de la seva discapacitat.

Es necessita poder visualitzar d'una manera pràctica, operativa i concreta en què consisteix cadascun d'aquests suports.

I això és necessari per tal que les famílies recolzin projectes de vida independent dels seus fills i filles amb discapacitat o amb trastorn mental que siguin viables. I també per reivindicar aquells suports necessaris que, tot i ser un dret reconegut, no estiguin disponibles per manca de voluntat i finançament públic, o tinguin un accés restringit en contradicció amb l'establert a la normativa internacional, estatal i/o nacional, o bé el procediment d'accés sigui extremadament complicat i poc transparent.

D'aquí la importància que el nostre Moviment organitzi i promogui "Espais d'informació i debat" que proporcionin aquesta informació i permetin formular i aclarir dubtes.

Es tracta d'espais diferents i complementaris de les reunions de Plenari que, tot i proporcionar informacions diverses, tenen sobretot una finalitat executiva a través de la presa d'acords que són vinculants a les persones membres.

És per això que des del Moviment ens comprometem a:

- Organitzar diversos “Espais de debat” en el context de la “Festa per una Societat Inclusiva de les persones amb discapacitat”. Fer-ho des d’aquest “paraigües” facilita un major abast de difusió i de convocatòria més enllà del nostre Moviment, a més de donar-nos a conèixer arreu. Es tracta que siguin actes oberts a tothom que estigui interessat en cada tema, i no solament a les persones membres del Moviment.
- Informar a les persones que formem part del Moviment d’aquelles iniciatives públiques i privades que proporcionin informació útil i contribueixin a aclarir dubtes.

ANNEXES:

1.

**Carta adreçada a familiars de
persones amb discapacitat i de
persones amb trastorn mental**

2.

**Carta adreçada a persones amb
discapacitat i a persones amb trastorn
mental**

Moviment per a promoure oportunitats de vida independent de les persones amb discapacitat a la Comarca del Garraf

Benvolgut / Benvolguda,

El passat 29 de novembre s'ha posat en marxa un nou Moviment ciutadà que té per objectiu promoure a la nostra comarca oportunitats que permetin a les persones amb discapacitat que ho desitgin fer realitat projectes de vida independent en la comunitat, amb els suports que puguin necessitar, i fora d'un entorn residencial.

Som un moviment col·lectiu, obert i plural que està integrat per persones amb tot tipus de discapacitat, famílies, ciutadania interessada, professionals (de l'àmbit de la inclusió i de serveis especialitzats adreçats a persones amb discapacitat), etc.

Volem fer realitat el que diu la Convenció Internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat que va ser aprovada al desembre del 2006 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, i que és de compliment obligat des del maig de 2008 per a l'Estat Espanyol que la va ratificar.

L'article 19 de la Convenció defineix el dret de les persones amb discapacitat a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat. I aquest dret el tenen totes les persones amb discapacitat, amb independència del tipus de discapacitat i del seu grau d'afectació.

Però la realitat és que a dia d'avui la immensa majoria de les persones amb discapacitat no poden escollir on volen viure ni amb qui. Ni tant sols poden imaginar que hi ha d'altres possibilitats diferents a viure tota la vida amb la família, i/o en un entorn institucional (pisos o centres residencials). I tenen el mateix dret a fer-ho que la resta de la població.

El nostre objectiu és definir propostes d'accions, mesures a realitzar i de serveis a posar en marxa a la nostra Comarca del Garraf que permetin fer efectiu aquest dret. Volem tenir enllestides aquestes propostes el mes de juny de 2022 per tal de donar-les a conèixer a tots els ajuntaments, Consell Comarcal i als partits polítics de la nostra comarca.

Perquè aquestes propostes siguin útils és molt important saber què pensem les famílies, i què pensem les mateixes persones amb discapacitat o amb un trastorn mental.

Per això us volem preguntar directament tant a les persones amb discapacitat o amb un trastorn mental, com a les famílies, amb independència de si participeu o no en el nostre Moviment.

Conèixer la vostra opinió és molt important per tal de definir propostes i estratègies útils que ens permetin avançar en fer realitat els drets de les persones amb discapacitat.

La consulta consisteix en una única sessió grupal de 2 hores de duració en la qual es faran les següents preguntes a **les famílies**:

1. Què és per a vostè "viure de manera independent"?
2. Imagina el seu fill o filla vivint de manera independent?
3. Quins suports creu que necessitaria?
4. Li heu preguntat al seu fill o filla què desitja?. Heu parlat del tema?.
5. Què li preocuparia o li faria por si el seu fill o filla li diu que vol fer realitat un projecte de vida independent, fora de l'àmbit familiar?.
6. Com s'imagina vivint al seu fill o filla quan vostè no hi sigui?.

7. Estaria disposat o disposada a ajudar al seu fill o filla en cas que vulgui iniciar un projecte de vida independent?.

La participació de tothom en aquestes sessions grupals és anònima.

Cada grup tindrà un màxim de 12 persones participants i una persona experta que conduirà la sessió.

Es garantiran les mesures de protecció contra la covid: mascareta, distància i ventilació.

Es faran grups diferents per les famílies i per les persones amb discapacitat o amb un trastorn mental. En el cas dels grups de persones amb discapacitat, es disposarà de professionals amb un paper de facilitadors/es quan hi participin persones que tinguin dificultats de comunicació i/o de comprensió.

Pot passar que vulgui participar la persona amb discapacitat o amb un trastorn mental, però no la seva família. O, a l'inrevés, que vulgui participar la família, però no la persona amb discapacitat o amb un trastorn mental. Cap problema. Podrà participar qui vulgui.

Podreu escollir la data que millor us convingui d'entre les que figuren en el quadre que us annexem amb aquesta carta.

Un cop realitzades totes les sessions, es farà un informe que recollirà les opinions expressades i que s'enviarà a tothom que el demani.

Si teniu interès en participar en aquesta consulta heu de contestar aquest Formulari: [CLICA AQUI](#)

O copiar aquest enllaç: <https://forms.gle/LEh6zJ4EmGJyR9FT8>

Si teniu dubtes o no podeu accedir al Formulari, envieu un e-mail o un WhatsApp a:

E-mail: vidaindependentgarraf@gmail.com

WhatsApp: 615 12 42 31

Per participar cal que ho digueu abans del dijous 10 de febrer.

Contestarem o ens posarem en contacte el més aviat possible.

Conèixer la vostra opinió és important. Us animem a participar en aquesta consulta.

Sant Pere de Ribes, a 29 de gener de 2022
Cordialment,
Margarida Saiz Lloret
Portaveu

SESSIONS GRUPALS

Sessions amb les famílies:

Requisits:

- Tenir fills o filles majors d'edat i amb un 33% o més de grau reconegut de discapacitat o bé un trastorn mental diagnosticat i en seguiment. També poden tenir una altre relació de parentiu, sempre i quan siguin una figura familiar de referència.
- Els seus fills o filles amb discapacitat o amb un trastorn mental han de residir en algun dels sis municipis de la comarca. No és requisit que hi estiguin empadronats o empadronades, però sí que hi visquin.
- Facilitar informació respecte del seu fill o filla amb discapacitat o amb trastorn mental (edat, gènere, amb qui viu ara, ...)

Horari: tardes de 18 a 20 hores.

Dates i lloc:

Dilluns 14 de febrer IMET
Sala de Psicomotricitat – 2ª planta
C/. Unió, 81
Vilanova i la Geltrú

Dimarts 1 de març Institut de Robòtica per a la Dependència
Fundació Ave Maria
Salvador Olivella 17, local 78
(entrada per la plaça)
08870 Sitges

Mapa: <https://goo.gl/maps/8UvLxWprAFvp4DW97>

Dimecres 9 de març IMET
Sala de Psicomotricitat – 2ª planta
C/. Unió, 81
Vilanova i la Geltrú

Dilluns 14 de març Institut de Robòtica per a la Dependència
Fundació Ave Maria
Salvador Olivella 17, local 78
(entrada per la plaça)
08870 Sitges

Mapa: <https://goo.gl/maps/8UvLxWprAFvp4DW97>

Sessions amb les persones amb discapacitat i amb persones amb un trastorn mental:

Requisits:

- Tenir acreditada una discapacitat igual o superior a 33%.
O bé, tenir un trastorn mental diagnosticat, en situació estable i amb seguiment de serveis especialistes públics o privats, tinguin o no una reconeguda una discapacitat.
- Residir en algun dels sis municipis de la comarca. No és requisit que hi estiguin empadronats o empadronades, però sí que hi visquin.
- Ser majors d'edat (18 anys o més).
- Facilitar la següent informació (de manera directa, o a través de tercers: familiars, autoritzant un servei a proporcionar-la, ...): edat, municipi de residència, amb qui viu, ...

Dates i lloc:

Dissabte 5 de març:

9,30 a les 11,30 h. (grup 1)	Centre Cívic La Geltrú Sala d'actes Pl. De l'Associació d'Alumnes Obrers, 1 Vilanova i la Geltrú
12 a 14 hores (grup 2)	Centre Cívic La Geltrú Sala d'actes Pl. De l'Associació d'Alumnes Obrers, 1 Vilanova i la Geltrú

Dissabte 12 de març:

9,30 a 11,30 h. (grup 1)	Institut de Robòtica per a la Dependència Fundació Ave Maria Salvador Olivella 17, local 78 (entrada per la plaça) 08870 Sitges Mapa: https://goo.gl/maps/8UvLxWprAFvp4DW97
12 a 14 hores (grup 2)	Institut de Robòtica per a la Dependència Fundació Ave Maria Salvador Olivella 17, local 78 (entrada per la plaça) 08870 Sitges Mapa: https://goo.gl/maps/8UvLxWprAFvp4DW97

Moviment per a promoure oportunitats de vida independent de les persones amb discapacitat a la Comarca del Garraf

Benvolgut / Benvolguda,

Tenir una vida independent i ser inclòs o inclosa en la comunitat és un dret reconegut a la “Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat”.

La Convenció va ser aprovada al desembre del 2006 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, i és de compliment obligat des del maig de 2008 per a l'Estat Espanyol que la va signar.

Però la realitat és que molt poques persones amb discapacitat o amb un trastorn mental teniu l'oportunitat de fer realitat els vostres projectes de vida independent, de manera que la majoria de vosaltres no podeu escollir on voleu viure ni amb qui.

Per això s'ha posat en marxa un nou Moviment ciutadà que té per objectiu lluitar per fer realitat el vostre dret a tenir una vida independent i d'inclusió en la comunitat, disposant dels suports que calguin a cada persona.

Volem fer realitat el que diu la Convenció Internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat.

El nostre objectiu és fer arribar les nostres peticions als ajuntaments, al consell comarcal i als partits polítics.

Però abans **necessitem saber què opineu i demaneu vosaltres.**

Volem demanar-vos que participeu en una única sessió grupal de 2 hores de duració en la qual us farem les següents preguntes:

1. Què és per a tu “viure de manera independent”?
2. A tu, com t'agradaria viure?
3. Creus que necessites ajuda per poder viure com tu vols?. En què necessites ajuda?.
4. Aquesta ajuda qui voldries que te la doni?.
5. Hi ha quelcom que et preocupa o que et fa por quan penses en viure de manera independent?.
6. Què li demanes a la teva família?. En què vols que t'ajudi?.

La participació de tothom en aquestes sessions grupals és anònima.

Cada grup tindrà un màxim de 12 persones participants i una persona experta que conduirà la sessió. Si hi ha persones que necessiten ajuda per poder comunicar-se, també hi haurà una persona de suport.

Es garantiran les mesures de protecció contra la covid: mascareta, distància i ventilació.

Podreu escollir la data que millor us convingui d'entre les que figuren en el quadre que us annexem amb aquesta carta. Hi ha varies opcions per tal que no hagueu de faltar a cap activitat.

Recollirem tot per escrit i farem un informe que recollirà totes les opinions que digueu en aquestes sessions. En acabar totes les sessions farem una devolutiva a tothom que ho vulgui.

Si estàs interessat o interessada en participar en aquesta consulta has de contestar aquest Formulari: [CLICA AQUI](#)

[O copiar aquest enllaç: https://forms.gle/LEh6zJ4EmGJyR9FT8](https://forms.gle/LEh6zJ4EmGJyR9FT8)

Si tens dubtes o no pots accedir al Formulari, envia un e-mail o un WhatsApp a:

E-mail: vidaindependentgarraf@gmail.com

WhatsApp: 615 12 42 31

Si vols, per omplir el Formulari pots demanar ajuda a algun familiar o persona de la teva confiança.

Per participar ho has de dir abans del divendres 18 de febrer.

Contestarem o ens posarem en contacte el més aviat possible.

La vostra opinió és important per lluitar pels vostres drets.

Sant Pere de Ribes, a 29 de gener de 2022

Margarida Saiz Lloret
Portaveu del Moviment

SESSIONS GRUPALS

Requisits per participar en aquestes sessions:

- Tenir acreditada una discapacitat igual o superior a 33%.
O bé, tenir un trastorn mental diagnosticat, en situació estable i amb seguiment de serveis especialistes públics o privats, tinguin o no una reconeguda una discapacitat.
- Residir en algun dels sis municipis de la comarca. No és requisit que hi estiguin empadronats o empadronades, però sí que hi visquin.
- Ser majors d'edat (18 anys o més).
- Facilitar la següent informació (de manera directa, o a través de tercers: familiars, autoritzant un servei a proporcionar-la, ...): edat, municipi de residència, amb qui viu, ...

Dates i lloc:

Dissabte 5 de març:

9,30 a les 11,30 h. (grup 1)	Centre Cívic La Geltrú Sala d'actes Pl. De l'Associació d'Alumnes Obrers, 1 Vilanova i la Geltrú
12 a 14 hores (grup 2)	Centre Cívic La Geltrú Sala d'actes Pl. De l'Associació d'Alumnes Obrers, 1 Vilanova i la Geltrú

Dissabte 12 de març:

9,30 a 11,30 h. (grup 1)	Institut de Robòtica per a la Dependència Fundació Ave Maria Salvador Olivella 17, local 78 (entrada per la plaça) 08870 Sitges
-----------------------------	---

Mapa: <https://goo.gl/maps/8UvLxWprAFvp4DW97>

12 a 14 hores (grup 2)	Institut de Robòtica per a la Dependència Fundació Ave Maria Salvador Olivella 17, local 78 (entrada per la plaça) 08870 Sitges
---------------------------	---

Mapa: <https://goo.gl/maps/8UvLxWprAFvp4DW97>